

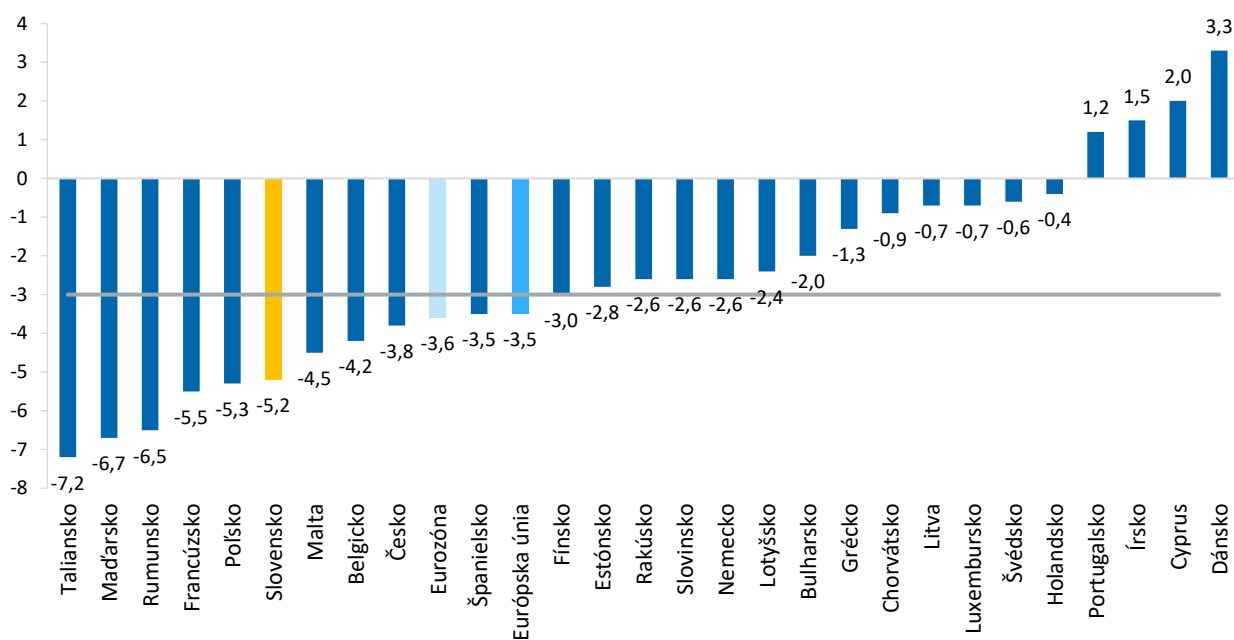
Deficit za rok 2023 mierne vyšší, na úrovni 5,2 % HDP

Zhoršenie hospodárenia verejného sektora za rok 2023 oproti aprílu o 0,3 p. b. je spôsobené najmä výpadkom príjmov zo solidárneho príspevku z činností v odvetviach ropy. Deficit tak po revízii dosiahol úroveň 5,2 % HDP, čo nás vo výške deficitu v rámci EÚ radí na šiestu priečku. Dlh verejnej správy dosiahol 56,1 % HDP a bol revidovaný len mierne. Ostáva tak blízko maastrichtskej hranice a naďalej sa nachádza v najvyššom sankčnom pásme dlhovej brzdy.

Prehodnotenie vývoja deficitu a dlhu v roku 2023 v krajinách EÚ

Dnes Eurostat zverejnil spresnené údaje za dlh a deficit krajín EÚ. Deficit za Eurozónu a aj Európsku úniu ostal nezmenený v porovnaní s predbežnými aprílovými údajmi, na úrovni 3,5 % HDP, resp. 3,6 % HDP. Verejný dlh v porovnaní s jarnými odhadmi klesol a dosiahol 80,8 % HDP v rámci EÚ, resp. 87,4 % HDP v eurozóne.

Graf 1 Hospodárenie krajín EÚ za rok 2023 (% HDP)

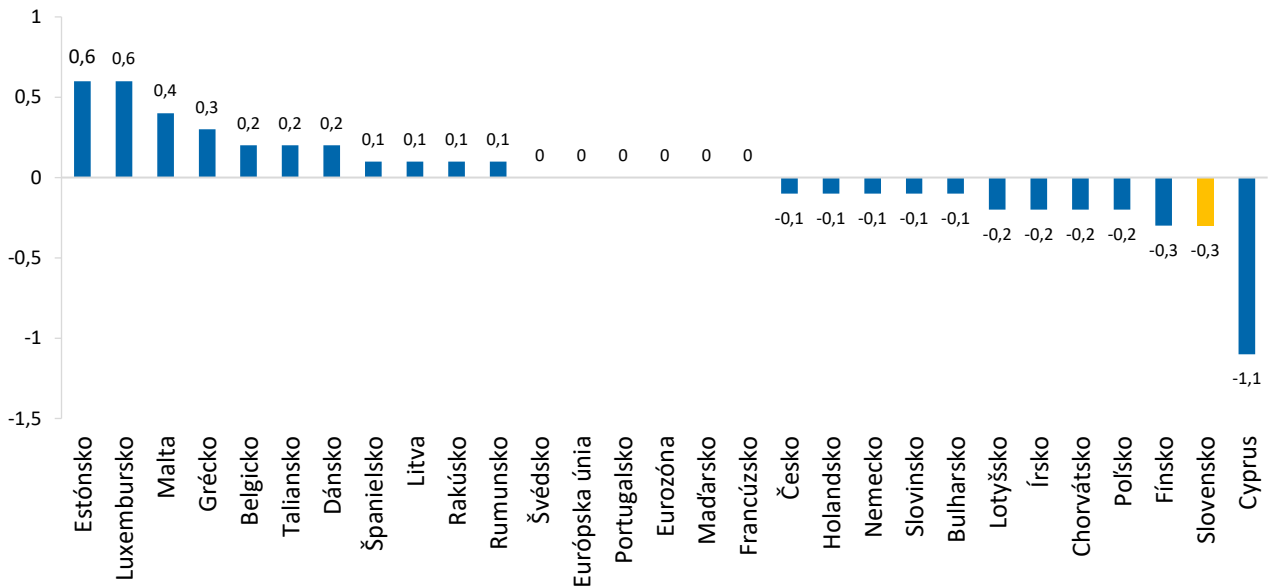

Zdroj: Eurostat

Vo väčšine členských krajín sa údaje za hospodárenie verejného sektora za rok 2023 revidovali zľahka. Výnimkou je Cyprus, kde revízia dosiahla viac ako jeden percentný bod. Najvyšší deficit v rámci EÚ vykazuje opäť Taliansko s hodnotou 7,2 % HDP. Viaceré krajiny stále trápí deficitné hospodárenie, no štyri z nich vyšli s pozitívnou bilanciou verejného sektora. Najvyšší prebytok zaznamenala ekonomika Dánska.

Rýchle komentáre nie sú oficiálnym stanoviskom Národnej banky Slovenska. Prezentujú názory analytikov úseku meny, štatistiky a výskumu (ÚMS). Šírenie je povolené bez predchádzajúceho súhlasu, avšak s uvedením zdroja „Analytici ÚMS“. Ak nie je uvedené inak, časové rady sú sezónne očistené použitím vlastných sezónnych modelov.

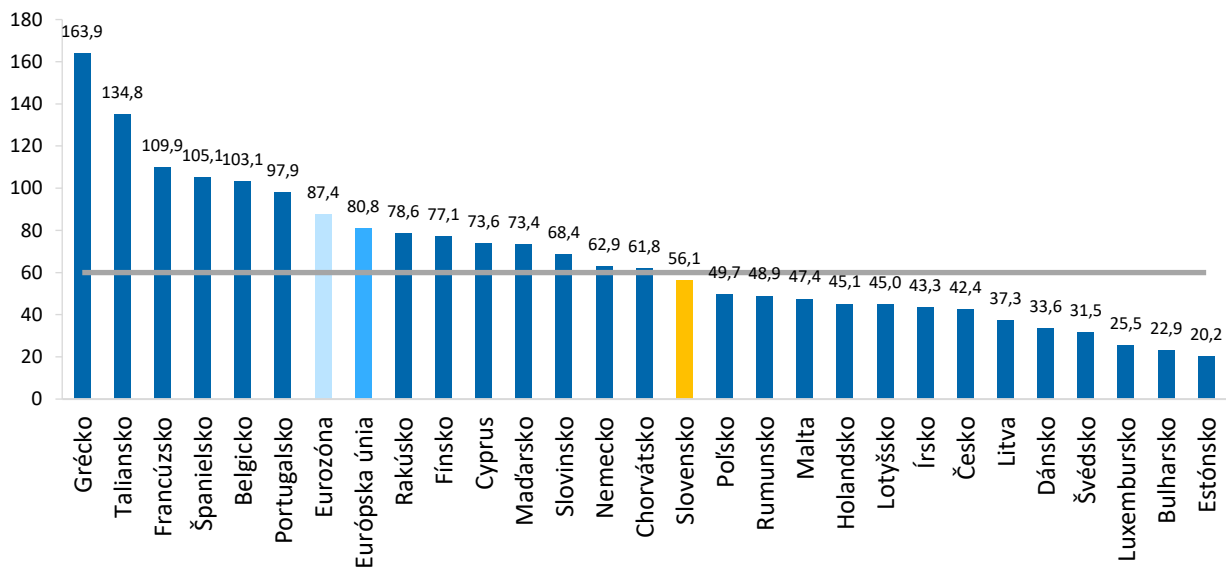
Graf 2 Revízia bilancie za rok 2023 v porovnaní s EDP notifikáciou z apríla 2023 (p. b. HDP)

Zdroj: Eurostat, NBS prepočty

V súčasnosti 15 členských štátov presahuje Maastrichtskú hranicu dlhu 60 % HDP. Najviac zadlženou krajinou ostáva Grécko, kde verejné zadlženie oproti aprílu vzrástlo o 2 p. b. Najnižší verejný dlh spomedzi krajín EÚ má ekonomika Estónska s hodnotou 20,2 % HDP.

Graf 3 Výška dlhu krajín EÚ za rok 2023 (% HDP)

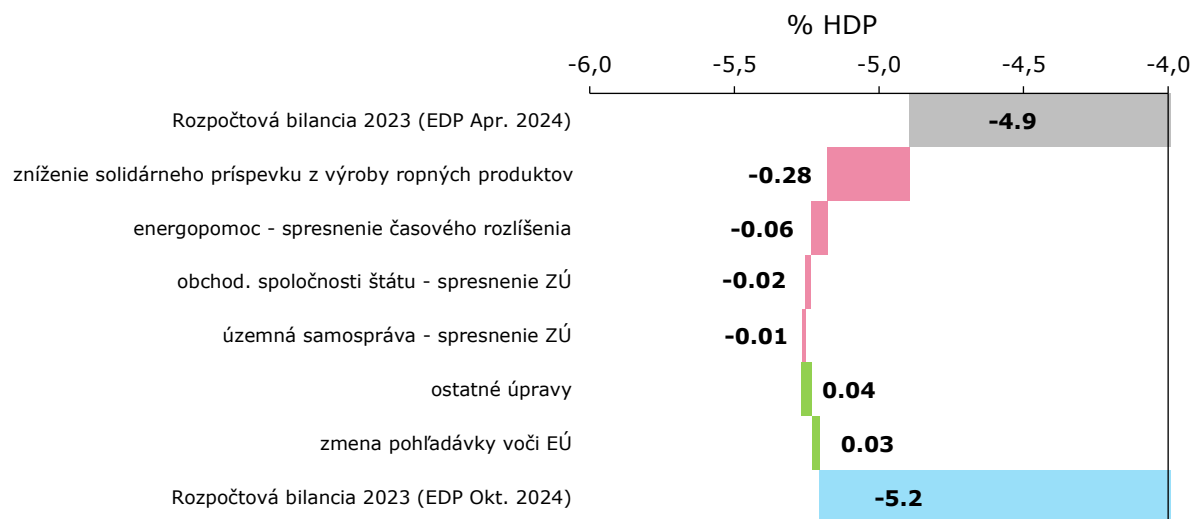

Zdroj: Eurostat

Slovensko: Rozpočtový deficit a dlh verejnej správy za rok 2023 revidované nahor.

Deficit rozpočtu verejných financií v jesennom spresnení dosiahol 5,2 % HDP. Voči jarnej notifikácii bol zvýšený o 0,3 p. b. Zhoršenie bilancie bolo spôsobené najmä znížením výnosu jednorazového solidárneho príspevku z činností v odvetví rafinérií. Negatívne sa podieľali aj dodatočne vyššie náklady kompenzačnej pomoci domácnostiam a firmám v dôsledku vysokých cien energií. Relatívne zanedbateľné vplyvy súviseli so spresnením zdrojových údajov za vykazujúce subjekty, pohľadávky voči EÚ a zaradením nových subjektov do sektora verejnej správy (metodologická zmena).

Graf 4 Revízia rozpočtovej bilancie v roku 2023

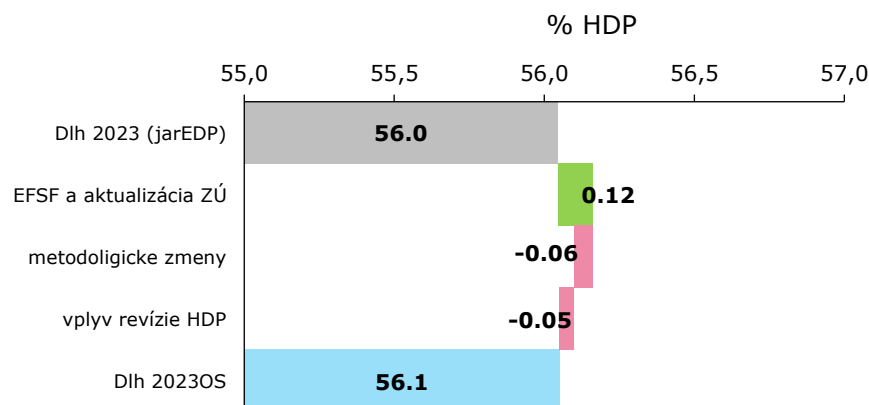

Poznámka: ZÚ – zdrojové údaje.

Zdroj: ŠÚ SR, NBS prepočty

Hrubý dlh verejnej správy v roku 2023 bol mierne revidovaný nahor na 56,1% HDP. Voči jarnej notifikácii sa zvýšil ukazovateľ o desatinu percentuálneho bodu. Hlavným dôvodom zmeny bola revízia záruk Slovenska v Európskom nástroji finančnej stability (EFSF) týkajúcej sa kapitalizácie odložených úrokov¹. Zaradenie nových subjektov do sektora verejnej správy malo vplyv na zníženie dlhu (metodologické zmeny). Dôvodom bola vzájomná konsolidácia dlhodobých záväzkov. Spresnenie HDP smerom nahor pôsobilo na zníženie relatívneho ukazovateľa.

Graf 5 Revízie hrubého verejného dlhu v roku 2023 (% HDP, p. b. HDP)

Poznámka: ZÚ – zdrojové údaje.

Zdroj: ŠÚSR, NBS prepočty

¹ Poskytnuté záruky Slovenska v dočasnom nástroji EFSF majú aktuálne vplyv na verejný dlh 1,7 % HDP.

Prílohy

Tabuľka 1 Revízia hospodárenia verejnej správy v roku 2022 (metodika ESA 2010)

v mil. EUR	2023 (EDP okt. 2024)	2023 (EDP apr. 2024)	zmena (EDP okt. - EDP apr.)
Celkové príjmy	53 172	52 843	329
v % HDP	43.3	43.0	0.2
Daňové príjmy	24 455	24 654	-198
Dane z produkcie a dovozu	14 755	15 121	-367
Bežné dane z dôchodkov, majetku	9 701	9 532	169
Príspevky na sociálne zabezpečenie	18 946	18 876	69
Nedaňové príjmy	4 629	4 618	11
Tržby	3 419	3 420	-2
Dôchodky z majetku	1 211	1 198	13
Granty a transfery	5 142	4 695	447
Celkové výdavky	59 572	58 853	719
v % HDP	48.5	47.9	0.5
Bežné výdavky	52 911	52 653	258
Kompenzácie zamestnancov	13 619	13 515	104
Medzispotreba	6 647	6 881	-234
Dane	103	111	-8
Dotácie podnikom	4 147	4 078	69
Platené úroky	1 428	1 421	7
Sociálne transfery	24 420	24 185	235
Ostatné bežné transfery	2 547	2 463	84
Kapitálové výdavky	6 660	6 199	461
Verejné investície	4 375	5 766	-1 390
Kapitálové transfery	2 085	744	1 341
Ostatné kapitálové výdavky	200	-310	511
Rozpočtová bilancia: (-) deficit, (+) prebytok	-6 399	-6 010	-390
v % HDP, rozdiel v p.b.	-5.2	-4.9	-0.3
Hrubý dlh verejnej správy	68 898	68 830	67
v % HDP, rozdiel v p.b.	56.1	56.0	0.01

Zdroj: ŠÚ SR, NBS prepočty

Marián Labaj, Richard Makara

info@nbs.sk